

Ženijo se
 ot poroča urad za poročne
 "na ženitve letos mnogo
 dnevnem redu" kot
 leto. V aprilu lanske
 je bilo izdanih 503 po
 dovoljenj, v letošnjem
 pa 742.

* Anthony Eden, bivši angleški zunanji minister, se je vpisal v angleško armado. Dobil je čin majorja.

Nov sodnik

Končno so v Washingtonu le imenovali novega zveznega sodnika za Cleveland. Je to Robert Wilkin, odvetnik iz New Philadelphia, Ohio, ki je bil svoječasno član najvišje sodnije države Ohio.

župnik fare sv. Ivana Kancija
Msgr. Marion Orchehowski. Pa
del je po stopnicah v župnišču
ker ga je zadel kap. Bil je tako
mrtev. Bil je poznan v najšir
ških katoliških in drugih krogih
v zelo priljubljen pri svojih fa
ranih.

Za cvetoči mesec majnik so vi-
le rojenice obdarile družino
Stanley Lauriča, 1055 E. 67th St.
z zalo hčerko prvorojenko. Mati
n dete se nahajata v Glenville
bolnišnici v najboljšem stanju.
Iskrene čestitke!

Zgubljena denarnica
v soboto okoli 10. ure zvečer o
Calcutta Ave. do Ridpath Ave.
Pošten najditelj dobi nagrado na
15018 Ridpath Ave.

Baragov dekliški zbor
Nocoj večer ima Baragov dekliški zbor po cerkveni pobožnosti svoje vaje. Začno se ob 7:45. Da ste vse navzoče!

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

5117 St. Clair Avenue

Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po razpisnih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto \$7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, for 6 months Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1878.

83 No. 102, Tues., May 2, 1939

Po Hitlerjevem govoru

Hitlerjev govor pretekli petek ni prinesel nobene garancije za bodoči mir v Evropi. Lahko celo trdimo, da je Hitler s svojim govorom položaj bolj zapletel kot je bil zapleten dosedaj. Splošna negotovost prevladuje med narodi, zlasti ker je Hitler v svojem govoru, ki bi moral biti odgovor na iskreni apel predsednika Roosevelta skoro drzno pozival nemški narod, da se "pripravi za vsak slučaj."

Tekom dolgih dveh ur je Hitler hitel razlagati svoje načrte in skušal opravičevati svoje korake. Iz vsega dolgega govora Hitlerja je jasno sledeče: Nemčija je namenjena korakati naprej po sedanjih poti, dokler ne doseže vsega, kar Hitler zahteva, ali dokler ne bo propadla. Med drugim je Herr Hitler v svojem govoru tudi izjavil:

"Kdor misli, da je zmožen napasti Nemčijo, bo kmalu dogan, da stoji nasproti sili in moči, ki se niti primerjati ne da z ono v letu 1914." Tako je Hitler odgovarjal na apel Roosevelta za evropski mir. Rekel je, da zadeve vzhodne Evrope prav nič ne brigajo zapadno Evropo, in mir bi že zdavnej prišel, da se druge velesile ne bi neprestano vmešavale v te zadeve.

Glasom izjave Hitlerja ima samo on pravico govoriti v imenu Poljske, Latvije, Litvinske, Estonije in drugih držav vzhodne in južne Evrope. Pozneje se je tekom svojega govora Hitler direktno obrnil na Zedinjene države in dejal: "Jaz mislim, gospod predsednik, da ste v Ameriki vse svoje probleme tako temeljito rešili, da obračate sedaj svojo pozornost na Evropo."

Eno je resnica, in tega Hitler ni povedal v svojem govoru. Dokler preti napad od gotove države tej ali oni državi sveta, dokler grozi vojna, vse do tedaj ne bo miru med narodi, nobene stalnosti, nobene normalnosti. Ves svet bo trpel radi tega, ker ne ve, kaj pride jutri. Ali se bo nadaljevalo z delom, ali bodo korakale vojne trume v krvave bitke?

"Jaz moram odkloniti vsako garancijo vsakomur, razven onemu narodu, za katerega varnost in sigurnost sem jaz odgovoren," je rekel Hitler, ko je izjavil, da pogodba podpisana med Poljsko in Nemčijo v letu 1934, v kateri pogodbi se Nemčija zavezuje, da ne bo napadla Poljske, ni več veljavna. Take izjave ustvarjajo vojno. Hitler gre in podpiše protinapadalno pogodbo, potem pa zopet gre in napade državo, kateri je prisegel varnost. In svet radi takih izjav trpi.

Hitler je skušal opravičiti svojo izjavo glede Poljske s tem, da je izjavil, da se je Poljska zvezala z Anglijo in da je Anglija sovražnica Nemčije, ki hoče Nemčijo uničiti. In to je Hitler povedal kljub dejstvu, da ne obstoji nobena pogodba ali zarota od strani Poljske napram Nemčiji, da se je o zvezi z Anglijo samo govorilo, toda do danes še ni ničesar doseženega. Hitlerjev govor je bil nesramno izzivanje poljske republike.

Toda jasni so Hitlerjevi načrti. Hitler hoče imeti Gdansk. Nemčija želi dostop do Vzhodne Pruske preko Poljskega koridorja, želi železnico in ceste, kakor ima tudi Poljska enak koridor. Hitler je zavrgel poljsko pogodbo iz vzroka, da bo laglje planil po Gdanskem in če bo treba, tudi razkosal Poljsko, kakor je to storil s čehoslovaško republiko. Saj je v svojem govoru Hitler celo poudaril, da je usoda Poljske precej podobna usodi bivše Čehoslovaške.

Poleg tega, da je Hitler v svojem govoru zavrgel poljsko-nemško pogodbo, je zavrgel tudi angleško-nemško mornariško pogodbo iz leta 1935, katero je doslej že zaporedoma kršil. Rekel je, da je zavrgel pogodbo, ker se Anglija dosledno pripravljala, da napade in uniči Nemčijo.

Da je na svetu tako slabo, pravi Hitler, so odgovorni časopisi demokratskih držav. Cesar ljudje ne vedo, jim ne more škodovati, to je Hitlerjevo mnenje. Ako ne bi imeli daljnogledov ne bi mogli videti planetov na nebu! To je logika, ki je popolnoma nova od strani voditelja velike države.

Evropa mora biti pripravljen. Hitler nekaj snuje. Ves njegov govor je kazal na to. Kakšen bo njegov prvi korak sicer ni jasno, toda Evropa bo imela zopet potres. Mogoče bo usoda naklonjena narodom in jih rešila more v osebi Hitlerja. Da bi se to zgodilo žel sleherni miroljubni človek.

Kaj pravite!

Nekaj se govori, da se bo pridružila Rusija angleškemu bloku proti Hitlerju. To je težko verjetno. Stalin se Hitlerja boji ko samega vruga. In Stalin se tudi boji vojske in si misli, da se je bo izognil, če s Hitlerjem igra marjaš.

Najbolj se danes tresejo temelji angleškega imperija. Hitler je usmeril korak proti jugovzhodu, proti Bagdadu, Hitler pomeni nevarnost za Angleže tudi v Egiptu in angleškim kolonijam na Daljnem Vzhodu so lahko nevarni Japonci, zavezniki Hitlerja. Zato je pa poslala Anglija v svet klic: ustavite Hitlerja! Torej pri tem gre za angleško kožo in za nič drugega.

Težko, da bi se Italija kdaj pridružila Angliji in Franciji. Ko so si namreč zmagovalci po svetovni vojni delili zajeto posest, je dobila Italija najmanj. Italiji so dali nekaj kamenja na Krasu, nemške kolonije sta pa pograbili Anglija in Francija. Zda se jima to plačuje z obrestmi vred.

Dr. Fr. Trdan:

Ivan Zorman

OB PETDESETLETNICA ŽIVLJENJA

Ivan Zorman, ki bo dne 28. aprila t. l. v Clevelandu obhajal petdesetletnico svojega življenja, spada med one naše kulturne delavce, katerih imena bodo zlasti v zgodovini ameriških Slovencev z zlatimi črkami zapisana. Po očetu in materi našega rodu se mu po žilah pretaka pristna slovenska kri, ki živo utripa v vseh njegovih pesniških in glasbenih delih. Čeprav že od zgodnjih mladostnih let živi in deluje v tujini, je vendar torišče njegovega plodonosnega duševnega udejstvovanja slovenska zemlja, njene zelene trate in livade, njene visoke gore in njeni prijazni holmi, posejani z mičnimi kapelkami in ličnimi cerkvicami. Ko več ne bo njegovega prahu, bo pa živela njegova pesem naprej iz roda v rod. Zormanovo delo je namreč narodova lastnina, razsejana v sreih vseh onih, ki združujejo in oblikujejo našo slovensko dušo, živečo v tujini.

Rodil se je dne 28. aprila leta 1898 v Šmarju pod Ljubljano, kjer je bil oče organist in pevovodja. Kot rojstni kraj navajajo nekateri njegovi življenjski Velesovo na Gorenjskem. Tam pa je bil doma le njegov oče, ki mu je tudi bilo ime Ivan. Res pa je, da je našemu jubilarju že od zgodnje mladosti bolj pri srcu očetov kot lastni rojstni dom. Nekomur je pisal: "Vse življenje čutim, da sem se v Velesovem rodil. Še danes se mi zdi, da je Velesovo z okolico in s Štefanjo goro, Kočno in Grinčevcem, Grebenom in Krvavcem v ozadju najlepši kraj na svetu."

To njegovo navdušenje za Velesovo in za "pridne lepote gorskih vrhov v ozadju postane še razumljivejša, če pomislimo, da je preživel v Šmarju le prva tri leta svoje mladosti. Očeta, ki je slovel kot agilen in navdušen godbenik, je z neko neustavljivo silo vlekel v svet. V svojem mehko ubranem srcu je čutil več glasbene zmožnosti, kakor jo je potreboval za skromno dolensko vas, kjer takrat še niso poznali živahnega prosvetnega življenja. Zato je sklenil, poskusiti svojo srečo onkraj morja. In tako se je leta 1893 res poslovil od doma in se z ženo in štiri letnim Ivanom odpeljal na Ely v Minnesota.

Ely je rudarsko mesto, ležeče na periferiji tako zvanega minnesotskega rudarskega okrožja. Slovenci, ki so po narodnosti danes najštevilnejši, so se začeli po letu 1887 tam naseljevati. Po zgledu drugih narodov so se tudi naši pionirji zgodaj organizirali in kulturno opredelili. Osnovali so lastno godbo na pihala, tamburaški zbor, čitalnico ter pevsko in dramatično društvo. Zato je bil Ely kot nalašč za mladega in delovnega godbenika Zormanovega kova. Vendar pa je ostal na Elyu samo eno leto, narkar se je preselil v Calumet, eno najstarejših slovenskih naselbin v Ameriki. Z njegovim prihodom je tudi v Calumetu vzklilo novo zanimanje za prosvetno življenje med ondotnimi Slovenci. Precej po svojem prihodu je Zorman ustanovil pevski zbor in godbo, ki sta tri leta vneto sodelovala pri vseh slovenskih društvenih prireditvah.

Očetova podjetnost in duševna razgibanost se je jela ne navadno zgodaj kazati tudi na darovitim in za vse lepo dovzetnem sinu, čigar prva vzgoja je bila večidel očetovo delo. V Calumetu je mladi Ivan že kot šestleten deček nastopil na slovenskem odru v vlogi Mladega moža. Prav v tistih le-

tih ga je začel oče uvajati tudi v godbo, ki mu je do danes ostala najljubša in najzvestejša spremljevalka. Zato mu je spomin na očeta najdražji. V nekem pismu se je o njem tako izrazil: "Moj oče je bil najboljši človek, ki sem ga v življenju spoznal. Najboljši človek je gotovo tisti, ki ti največ da. Cankar pravi, da na svetu ni darovanja, da je na svetu samo vračanje. Morda. Toda moj oče je meni le nedobično dajal. Dasi ni bil nikoli posebno imovit, mi je dal poleg navadnih življenjskih potrebščin tudi razne glasbene instrumente, slovenske muzikalijske, slovenske učne knjige, slovenske leposlovne liste, dela slovenskih pisateljev in pesnikov, dal mi je ljubezen do lepe slovenske prirode. Kako bi mogel naštet vse, kar mi je dal moj dobri oče."

Leta 1897 se je Ivan s starši vred preselil v Cleveland, ki ga naši ameriški rojaki s ponosom imenujejo drugo največje slovensko mesto. Tudi tam se je Zormanov oče živahno udeleževal. Poživil je pevski zbor in godbo, organiziral in prosvetnih društev rojake in z govori in predavanji budil v njih sreih domoljubnega duha. Starejši slovenski Clevelandčani se še danes spominjajo veselega in ko mravlja delovnega godbenika Zormanova. Toda kljub vsestranski zaposlenosti ni mogel pozabiti domovine. Misli so mu nešteto krat uhajale domov v Slovenijo, zlasti v idilično Velesovo. In končno je v njegovem mehko čutečem srcu zmoglo domotožje. Spomladi leta 1898 se je vrnil v domovino.

Za mladega Ivana je bila vrnitev v stari kraj odločilnega življenjskega pomena. Vse, kar mu je oče s svojim živahnim čustvenim pripovedovanjem slikal in predočeval, je zdaj v naravni lepoti oživel pred njim: čudovita majška krasota na Golici, gorenjske gore, pisane livade, vsa neomadeževana lepota slovenske zemlje. Kako globoko so se ti mladostni vtisi začrtali v dovzetno Ivanovo srce, izpričuje njegove dnevnike. "Nikdar ne bom pozabil," piše v njem, "na pomladansko nedeljsko jutro, ki sem ga v tistem srečnem času preživel v spremstvu svojega očeta. Stala sva na Obligorici nad Velesovo, odkoder se nama je odpiral razgled na vse strani: proti Ljubljani, proti Kranju, proti Kamniku. Kamor je neslo oko, povsod morje rož, zelenja in trave. Cvet je šepetal s cvetom in se klanjal in zibal; ko pa je zapihal veter, se je zdelo, da hite evetovi od ene trate do druge, da se nalašč spotikajo in padajo in se prijateljsko objemajo. Iz daljave pa je prihajal ubrani glas šenčurskega velikega zvona in namá božal ušesa."

Ivanovo srce, ki ga je oče že v Ameriki vnel v ljubezni do slovenske besede in lepe slovenske zemlje, je tedaj prekljivost in čustvenosti. To je opazal tudi oče, ki si je bil polnoma osvojil Ivanovo srce. Zato je z njemu lastno iznajdljivostjo in pronicavostjo porabil vsako priliko, da bi čim nežneje oblikoval in usmerjal sinova nagnjenja in njegove velike naravne darove. Kmalu po tisti nepozabni nedelji ga je popeljal na kranjsko pokopališče. S Prešernovega in Jenkovega groba se kar ločiti nista mogla. Ali je dobri oče že takrat, vsaj podzavestno, slutil, kakšno bo sinovo poslanstvo? Na devetletnega Ivana je napravil tisti obisk neizbrisani vtis. V svoj dragoceni dne-

nik je pozneje zapisal: "V tistih trenutkih me je obšla misel, da je najlepše in najdražje, kar more človek v življenju doseči: biti slovenski pesnik. In teh misli sem še danes."

V jeseni leta 1898 je Ivan kot devetleten deček prvič javno igral na orgle. Z očetom sta pohitela na Šmarno goro, kamor so tedaj romali farani iz Rovt pri Kamniku. Pri slovesni maši je Ivan na orglah spremljal pevce, ki so peli slovenske mašne pesmi.

Zaradi očetovih skrbí za bodočnost so se Zormanovi po enem letu bivanja v domovini znova vrnili v Ameriko, kjer so se mudili v Clevelandu (1899 do 1900), v Leadvillu in Coloradi (1900 do 1901) in na Elyu (1901 do 1904). Na Elyu je Ivan dovršil osemrazredno ameriško javno šolo, ker slovenskih farnih šol takrat še ni bilo. V šolskem letu 1903 do 1904 je obiskoval Collegeville v Minnesoti, nato pa Central Institute v Clevelandu, kjer so se starši stalno naselili.

Po dovršenih srednješolskih naukih je prestopil na modroslovno fakulteto clevelandškega vseučilišča Western Reserve in onavzočih pri otvoritvi.

University in se posvetil studiju angleščine, francoščine, italijanščine in zgodovine. Hkrati je zahajal tudi na tamkajšnjo glasbeno šolo, ki je bila spojena z vseučiliščem. Poleg vseučiliških glasbenikov ga je zasebno poučeval na klavir tudi A. Schroeder, učenec slavnega pianista Liszta.

Za življenjski poklic si je Zorman izbral glasbo, ko je z odličnim uspehom dovršil konservatorij, je nastopal v orkestru po gledališčih in koncertnih dvoranah, mimogrede je tudi zasebno poučeval klavir, zlasti v slovenskih družinah. Stika s slovenskimi rojaki ni nikdar zgubil. Vsa leta je v clevelandski slovenski javnosti nastopal kot priljubljen govornik in predavatelj. V svojih temeljitih govorih je najrajši razkrival zgodovino svojega naroda in vzore, za katere so se borili največji slovenski možje. V slovenskih ameriških listih je tudi znan kot ocenjevalec naših narodnih prireditiv. Z vidno vneto je več časa svojega bivanja v Clevelandu gojil tudi slovensko pesem v cerkvi na kora in v prosvetnih društvih. Danes vodi štiri pevске zore, dva mešana, Slovenijo in Zvon, in dva mladinska, Črčke in Kraljice.

Poleg poklicnega glasbenega dela pa se je Zorman že od mladih let s posebnim tankim čutom in ljubeznijo zanimal za slovensko slovstvo. France Prešeren mu je bil od obiska na kranjskem pokopališču vzor pesnika velikana. Prešeren je tudi vnel dvajsetletnega Ivana, da je začel v vezani besedi preizkušati svojo tvorno moč. Svoje prveence, priobčene v naših ameriških listih, je po treh letih zbral in jih poslal v Maribor dr. Josipu Tomišku v presoj. Kako ga je Tomiškovalaskava ocena podžgala, povedo prve tri pesniške zbirke, ki so v majhnih presledkih izšle druga za drugo: Poezije (1919), Pesmi (1922) in Lirični spevi (1925).

Leta 1925 je znova prišel za nekaj mesecev v domovino na obisk in oddih. Tedaj se je osebno sešel z našimi najplivnejšimi veljaki. Sad njegovih razgovorov je bil angleški prevod najznačilnejših slovenskih pesmi v zbirki Slovene Poetry (1928). To lepo in hvalevredno delo je naše ameriške rojake seznanilo z ameriški kulturnimi krogi in zelo dvignilo naše ime. Globoko občuteni vtisi, ki jih je Zorman odnesel z obiska domovine, pa odsevajo iz zbirke Pota ljubezni (1931). Njegovo najnoveše delo ki je

izšlo preteklo leto, pa je zbirka iz noega sveta. Kritika je o njej pisala, da pomeni višek dosedanjega Zormanovega pesniškega udejstvovanja.

Lepo število Zormanovih pesmi je objavljenih v ameriškem slovenskem mesečniku Času in v dnevniku Ameriški Domovini. Oglasil se je že ponovno tudi v ljubljanski Mladiki, v koledarju družbe sv. Mohorja in v Duhovnem življenju, ki ga zadržna leta izdajajo naši rojaki v Buenos Airesu v Argentini. Precej njegovih pesmi je uglasbil sam, nekaj pa tudi že znani skladatelj Matija Tomec. Naši pevci umetniki kot Anton Šubelj, Svetozar Banovec in Pavla Lovšetova so jih na svojih koncertnih turnejah z velikim uspehom izvajali.

To je le kratek in splošen pregled petdesetletnega življenja in plodovitiga dela moža, čigar markantno osebnost bo slovenska glasbena in slovstvena zgodovina postavila na

Stalinova roka na Španskem

V sovražnem taboru je general Akulov organiziral tajno inteligentno službo na jako uspešen način. Naši radio operatorji so poslovali brezhibno. Dnevno smo dobivali poročila iz Francovega tabora jako važne podatke. Seveda sem po mojem prihodu v Španijo najprvo preprašal, če imajo lojalisti kaj prilike, da zmagajo. Dobil sem odgovor, da imajo lojalisti "strašno vse pomešano." Tolažili smo se s tem, da pri generalu Francu ni bilo nič boljše.

Neutrudno je deloval general Berzin, da organizira armado, ki je po večini obstojala iz moč brez discipline in znanja. Silil je Caballero, da razpiše splošno vojaško dolžnost.

Okoli sebe je zbral general Berzin skupino ruskih stabnih častnikov, ki so bili hrbenčija lojalistične komande. Organiziral je obrambo mesta Madrida tekom obupnih dnevov v novembru. Toda tako dobro je bila zakrčkanja njegova navzočnost v Španiji, da je za njegovo bivanje tam znalo samo par najvišjih lojalističnih poveljnikov.

Berzin je zahteval, da se imenuje vrhovni poveljnik vse lojalistične armade. Toda republikanska vlada, prežeta z notranjimi prepri in ljubosumnostjo, ni hotela ustanovit tega urada. Berzin je dobil primerne kandidata v osebi generala Miaja, ki je bil dober vojak brez političnih ambicij, in končno je bil Miaja v resnici imenovan in je ostal prvi poveljnik do konca vojne.

Medtem si je pa Andrej Staševski silno prizadeval, da spravi kontrolo republikanske Španije v sovjetske roke. Deloval je na teoriji, da političen vpliv izvira iz republikanskih korenin. In v Juan Negrinu, ki je bil finančni minister madridske vlade, je našel vojnega sodelavca v sovjetskih finančnih načrtih. Madridu je bilo skoro nemogoče v katerikoli državi sveta kupiti orožje za nadaljevanje vojne. Španska lojalistična vlada je naložila velike rezerve zlata v pariških bankah. Pričakovali so namreč, da bodo s temi zlatimi rezervami lahko kupovali orožje. Toda nastala je nepremagljiva težava, ko pariške banke niso dovolile, da bi se dvigale zlate rezerve. Zlato je bilo namreč španska narodna lastnina in general Franco je grozil, da bo tožil banke za zapravljenost zlato v slučaju njegove zmage. Toda to ni vznemirjalo sovetov v Moskvi. Staševski je obljubil, da vzame špansko zlato v Moskvo in v zameno pošilja orožje in streljivo v Španijo. Potom Negrina se pa je posrečilo izpeljati ta načrt.

Med tem so se pa v tujezem-

odlično mesto. Dne 25. aprila predvečer njegove petdesetletnice, mu bo slovenski Cleveland priredil surprise: poklonili se mu bodo vsi naši ondotni domoljubi in se na dostojen način zahvalili za vse, kar je v teh dolgih letih storil za naše ljudi. In tega ni malo. Vsem se pred dvema letoma sem bno mudil v Clevelandu, mi je rekel neki ondotni ugleden Slovenec: "Za duševni in gmošni napredek naših rojakov v Clevelandu sta največ storila pod kanonik J.J. Oman in pesnik Zorman. Oba delata tujstvu in nesebično." Tega se tudi naši rojaki zavedajo, in ju osebno poznajo in visoko čislajo.

Ob njegovi petdesetletnici gledamo tudi mi v starem jeziku s spoštovanjem nanj, s njim radujemo in mu želimo da bi tudi po srečanju v našem Abrahamu z nezmožnim ognjem posvečal svoj bogate sile ljudstvu, iz katerega je izšel.

svtu razširile govorice o tem. Tujezemski časopisje je objavilo Caballero, da je zaslужeno špansko narodno zlato za svetovsko pomoč. Dne 3. decembra pa, ko so se delale priprave za transport zlata, je Moskva poradnim potom zanimala, kaj bila sploh kaka podobna kupa zlata med lojalistično Španijo in sovjeti. V naših notranjih tiskovnih govorih smo imenovali Staševski "najbogatejšega moža na svetu," ker je imel kontrolno vsem španskim zlatom.

Med tem so v Moskvi delovali vedno več zaupanja v Caballero, ki je bil dober komunist, kateremu je Stalin lahko pomagal. Caballero je bil sicer pravi radikalec, toda revolucionarni idealist obenem. Poleg tega ni strinjal z delovanjem policije, ki je začela v Španiji s korenito čistko vseh nevoljnežev, neodvisnežev in anti-Stalinistov, katere strahu imenuje, da so "trockisti."

Juan Negrin je pa posodo vse lastnosti politikarja. Bil je profesor, pa je bil še in še trgovec. Bil je mož najvišje volje Stalinu, da vodi v larno fronto. Za ženo je imel Rusinjo, in kot praktičen vojak je bil zelo zadovoljen, da čistko španskih lojalistov, z niso dali kontrolirati od ruskih. Sicer je pa bil Negrin prepričan, da obstoji v štev njegove domovine v nem sodelovanju z Rusijo, kakor ni bil zainteresiran v političnih reformah, pač pa v zmago svoje vlade. Aktivna pomoč je mogla priti samo Rusije. In bil je pripravljen vse žrtve, da dobi to pomoč.

Govorili smo o teh aferah dočim sem se jaz nahajal v Barceloni, šest mesecev preden je padla vlada Caballero. Liko časa je vzel Staševski, da je dosegel začrtani cilj. Končno mu je to uspelo. Uradni sovjetski poslanik, cel Rosenberg, Stalina in pal. Staševski je bil, opravljal delo Stalina.

Moj tovariš Sloutski, nek tujezemskega oddelka, je bil poslan v Rusije, da je uspešno v Španiji ruski policiji tem, kot so ga bili vajeni so ti. Komunistična policija je daj cvetela v vseh tabornih lojalistov. Zbirala so bile v Kataloniji, kjer so bile visne skupine najbolj močni, kjer so pravi trockisti imeli svoj glavni stan.

Sloutski je naredil v Španiji odlično delo. Ze se je razširila teror po Madridu, Barceloni in Valenciji. Sovjetska tajna policija je ustanovila svoje izredne ječe. Imela je svoje bunale in cele čete rabili.

(Dalje prihodnjik)

WINNETOU

Po nemškem izvirniku K. Maya

Spet je minilo pol ure in čepel se kmalu pomiril. Spet sem vrgel peska na grm. Stražniku se je topot le zbudil sum. Utegnila je tičati v grmu strupena kača, morebiti tudi človek. Vstal je, stopil h grmu in ga pozorno ogledoval. Kazal mi je hrbet. In na to sem čakal.

Naglo sem se zravnil in pre-rezal Winnetouu jermene na rokav. Oči so mi obvisle na krasnih Winnetouovih lašeh, ki jih je nosil zvezane v čeladast šop in ki so mu še padali po ramenih in po hrbtu. Brž sem prijel za tenko kitico, si jo odrezal, pa se spet spustil na tla. Čemu sem to storil?

Da bi imel spomin na Winnetoua, ki sem ga vžljubil, ki pa o njem nisem vedel, ali ga bom še kedaj v življenju videl. Pa tudi dokaz sem hotel imeti v rokah za vsak slučaj, da sem ga jaz osvobodil.

Winnetou je bil rešen. Pa niti genil se ni. Nepremično je stal, kot da je še vedno trdno privezan k drevesu. Zvil sem kitico krog prsta v koder in jo vtaknil v žep. Nato sem zlezal k Inču čuni.

Tudi njegove vezi sem moral preiskati. Bil je prav tako zvezan in privezan k debelu kakor njegov sin. Tudi on se ni genil, ko sem ga qtipaval.

Prerezal sem najprvo vezi na nogah, potem pa prav kakor prej pri Winnetouu obrnil pozornost čuvajevo na bližnji grm, se vzravnil pa prerezal tudi vezi na rokav. Seveda je tudi Inču čuna ostal na mestu in se ni genil.

Hvalabogu, najtežje delo je bilo opravljeno.

Že sem se mislil umakniti, ko mi je prišlo na misel, da je bolje, če pobrem vezi in jih vzamem s seboj. Kiowam ni bilo treba vedeti, kako sta jim ujetnika ušla. Če pa so našli pre-rezane jermene, so utegnili zasumiti, da je kateri od nas belih osvobodil ujetnika.

Pobral sem torej jermene pri Inču čuni, smuknil še enkrat k Winnetouu, jih pobral tudi tam, pa se odpravil nazaj k tovarišem.

Svobodna ujetnika sta lahko vsak hip planila v grmovje in Kiowe me niso smeli najti. Pohiteti sem moral.

Zlezal sem globlje v grmičevje, kjer me niso mogli več videti, se zravnil in se, previdno sicer, pa mnogo nagleje ko prej, plazil k našemu taboru. Konec poti sem prelezal spet po vseh štirih.

Tovariši so si bili že v velikih skrbih.

"Bali smo se že za vas, sir!" mi je šepnil Sam, ko sem spet ležal v travi poleg njega.

"Zakaj?"

"Ker vas tako dolgo ni bilo nazaj."

"Me dolgo ni bilo?"

"Hm —! Ali vobče veste, koliko časa ste izostali?"

"No —?"

"Skoraj dve uri!"

"Čisto mogoče. Pol ure sem potreboval tja, pol ure nazaj, eno uro pa sem bil tam."

"Čelo uro —?"

"Da."

"Čemu neki, za božjo voljo?"

"Da sem se prepričal, ali Tangua res spi."

"Kako pa ste se prepričali o tem?"

"Čelo uro sem ga gledal in ko se čelo uro ni genil, sem vedel, da res spi."

"Tako —? Ah —! Sijajno —! Ali sta čula, Dick in Will? Da zve, ali Tangua spi ali ne, je kar celo debelo uro zijal v njegovo hihihihih!"

Ste pač greenhorn, nepoboljšljiv greenhorn! Ali nimate možganov v glavi, da vam ni nič pametnejšega na misel prišlo? Ali niste našli med potom koščekovlesa ali pa skorje? Res ne?"

JOZE GRDINA:

PO ŠIROKEM SVETU

Ze precej pozno je bilo, ko sem prekinil z razgledom na Jeruzalem in skoro me je že zeblo; tesno sem se zavil v površnik. Nisem vedel, da mi bo tako prav prišel. Ko sem bil povsem v redu, da grem na streho, pravi dr. Aleksič: "Površnik vzemite s seboj, da se ne prehladite." Seveda sem takoj ubogal, dasi se mi je čudno zdelo, zakaj naj mi bo površnik, ko je bilo podnevi tako vroče in zdaj bi ne moglo biti takega hladu. Pa on gotovo ve, si mislim, ter grem s površnikom na streho. Pa je bilo popolnoma na mestu, da sem ga vzel. Da ne bom zjutraj preveč zaspan, se napotim k počitku, prvo noč v Jeruzalemu! Pod vtisi izrednih, nikdar pozabnih dogodkov sem prav kmalu sladko zaspal.

Kalvarija in božji grob. — Ecce Homo. — V cerkvi sv. Ane. — Bethesda. — Marijin grob. — V Getzemani. — Brat Hija. — Na kraju Jezusovega vnebohoda. — Na slavnostni cesti. — V cerkvi Očenaša. — Pogled z Oljske gore na Jeruzalem. — Na kraju Jezusovega prerokovanja. — Dolina Jozafat.

Zjutraj ob štirih sem bil že pokonci ter se odpravil, da grem na Kalvarijo. Čas na potovanje je drag in je treba z njim dobro gospodariti, da se ga res dobro uporabi; najdražji pa se mi je zdel v Jeruzalemu. Če kje velja rek čas je zlato, to velja tukaj, ki je, rekel bi, dražji od zlata. In kako tudi ne? To liko je truda, potov in stroškov predno ga človek doseže, potem naj bi pa človek tratil čas v postelji in tako zamudil marsikaj, za kar bi mu bilo potem žal.

V gostišču je vladal še popoln mir, ko sem nalahno stopal

po lepem prostranem hodniku, da ne bi s svojimi koraki motil drugih, ter stopil na Via Dolorosa, po kateri sem nadaljeval pot proti Kalvariji. Cesto križevega pota sem si izbral, ker mi je bila poznana od prejšnjega dne in njo bi si izbral tudi, ako bi mi bile znane druge ceste. Bogu hvala, da sem tako srečen, da morem hoditi po njej. To cesto sem si vzel vselej, kadar sem šel na Kalvarijo; po njej hoditi je res nekaj nepozabnega. Hoja po tej cesti ali pa po drugih ulicah Jeruzalema je bila sicer zanimiva in polna duševnega veselja, toda nič kaj varna za zgodnje jutranje ure, zlasti če je človek sam kot sem bil jaz tisto jutro. Nikaka posebnost ni, če za kakim ogrom počasi samokres ter se smrtno zadeta žrtve zgrudi na tla in izdihne. Dr. Aleksič sam mi je pravil, da je bilo nekaj časa nazaj zelo nevarno iti na ulico, ko so vladali boji med Arabci in Judi. Marsikateri se je našlo ubitega na ulici in sovražstvo Arabcev do Judov je še vedno tlelo ter je bilo vsled tega večkrat prav nevarno. Tako sem jaz tisto jutro po Viedolosa, kjer sem tu pa tam srečal kakega Arabca ali tudi Beduina z prav mračnimi in da že prav ostrimi pogledi. Ob takem srečanju mi je parkrat postalo prav tesno pri srcu, toda sem kljub temu nadaljeval. Bodi karkoli, sem dejal sam pri sebi ter stopal naprej. Če bi to bilo kje drugje, bi jaz ne riskiral tega ter šel tako sam ob takim času; ker je bilo pa to v Jeruzalemu, sem pa tudi to nekam z lahkoto premostil.

Arabski kristjanov ne napadajo, ker žive z njimi v prav dobrih odnosih, njih srd je naperjen le proti Judom, katere zelo sovražijo. Zato je ze-

lo priporočljivo, da ima kristjan, ki hodi po Jeruzalemu, na prsih pripet kak poseben znak, ki priča, da je dotičnik kristjan; najboljši v tem oziru je križec. Žal, jaz nisem imel kaj primernega, ker mi niti na misel ni prišlo, da bi utegnil rabiti. Priporočil sem se božjemu varstvu ter tako stopal proti Kalvariji. Druge nezgode na tem potu ni bilo kot da sem enkrat malo zašel. Ko sem to opazil, se vrnem nazaj ter tako zopet prišel na pravo pot in brez drugih neprilic srečno prišel do cerkve Božjega groba.

V cerkvi je bila moja prva pot na Kalvarijo, kjer sem hotel biti pri sv. maši. Saj za romarja v Jeruzalemu je najbolj pomenljivo to, da prisostvuje pri tej najsvetejši daritvi tam, kjer je opravil svojo krvavo mašo sam Jezus Kristus. Iz tega razloga sem bil jaz tudi bolj zgođen, da ne zamudim te tako lepe prilike. Sv. maše se na Kalvariji berejo le na oltarju Zalostne Matere božje in pa oltarju Pribijanja na križ. Tu so se katoliški duhovniki vrstili drug za drugim, dočim na oltarju Jezusove smrti ni bilo tedaj nobenega duhovnega opravila. Ne vem kdaj imajo Grki tam svoje opravilo oziroma mašo. Jaz sem bil sicer večkrat tam, pa nisem nikoli naletel na grško službo božjo. Sicer sem bil pa jaz bolj zadovoljen, da je ni bilo in prav tako tudi menda mnogi drugi, ki so pobožno klečali pred grškim oltarjem ter sledili sv. maši, ki se je brala na drugih dveh oltarjih. Prav žalostno je res, ko katoliški duhovnik ne more opraviti sv. daritve prav tam kjer jo je opravil Kristus.

Grki, v kolikor sem jaz videl, niso kaj primerni, da čuvajo tako svetlo oziroma najsvetejši kraj na zemlji, kraj Jezusove smrti. Njih vedenje ni prav nič v skladu z svetostjo tega kraja; preveč je bizantinske nadutosti pa grške nemarnosti. Hodijo oblastno, vedejo se pa prav nemarno. Nekoč, ko sem se vrnil

domov malo preje, sem stopil na Kalvarijo pa vidim poleg oltarja Jezusove smrti grškega meniha z visokim biretom na glavi, ki je sedel kot da je v kakih krčmi, pa spal. Tako vedenje, ki spada pač le v krčmo, zasluži ne samo prav ostro grajo, pač pa bi bila prav na mestu palica, ki bi prav upravičeno padla po hrbtu takega nemarneža. Ljudje, ki pridejo na Kalvarijo, gledajo to nemarnost in oltar, pa so prikrajšani na lepih trenutkih, ki jih doživljajo tukaj. Baš takrat se mi je pa na desni pred oltarjem pribijanja na križ nudi povsem drug prizor, ko je frančiškan pobožno molil svoj brevir ter se obnašal res pobožno.

(Dalje prihodnjic)

Kazanje slik

Prosim članece podr. št. 14 SZZ, da se gotovo udeležite seje 2. maja. Seja bo zelo kratka. Asesment bom pobiral od pol sedmih naprej. Po seji bo pa prireditve in kazale se bodo slike iz starega kraja. Res je lepa Jugoslavija, nisem verjela prej, dokler nisem šla tje. Večkrat sem že brala, kako da je lepa, prav kot Švica. Zato vam pa gotovo ne bo žal, če pridete danes zvečer in vidite vso Jugoslavijo v slikah. Ni nič ponarejenega, ampak vse pristno naravno. Saj drugod še plačamo, da gledamo slike, pa še ne vemo kaj gledamo. Torej pridite danes zvečer. Pozdrav!

Frances Medved, tajnica.

Prvi javni nastop

Vsak začetek je težak, to smo poskusile tudi članice dr. sv. Katarine št. 29 SZZ. Začele smo namreč pri mladinskem oddelku z vežbanjem deklic v starosti 7 do 15 let ter ustanovili takozvani drill team. Deklice so se že prav dobro navadile korakanja. Dobile bodo tudi lepe uniforme. Prvič se bodo javno pokazale v nedeljo popoldne ob treh 7. maja v Knausovi dvorani. Zraven nastopa teh deklic bo tudi naš program petje v zboru in v duetih, več godbenih točk in nekaj prizorov v počast materam. Oder bo pod spretnim vodstvom Mrs. Johane Mervar. Po programu se bo vršil ples in prosta zabava. Vstopnina bo samo 25c. Prav bi bilo, da damo naši mladini priznanje in spodbudo s tem, da jih pride-mo pogledat v velikem številu. Cenjeno občinstvo je prav pri-jazno vabljen. Zabave bo do- volj za vsakega. Veselični od- bor bo postregel kar najbolje. Torej ne pozabite priti v Knausovo dvorano 7. maja, ker take prireditve so bolj redke.

Odbor.

Lepa proslava

Podružnica št. 14 SZZ proslavlja nocoj Materinski dan in sicer po seji. Seja se prične točno ob sedmih zvečer. Mesto kake igre se bodo pa kazale slike iz Slovenije, ki so bile vzete lansko poletje ob priliki izleta članic SZZ. Mislim, da si vsaka želi videti še enkrat svoj rojstni kraj. Ker pa ni vsaka tako srečna, da bi mogla iti osebno tje, zato vas prosim, da pridete gledat vsaj slike. Vzete so iz več delov Slovenije, da bo lahko videla vsaka svoj rojstni kraj. Hčerke naših članic nam bodo pa zapele par krasnih pesmi in ena bo pa deklamirala v počast materam. Imele bomo tudi muzikanta, da nam bo zaigral nekaj poskočnic, da nam ne bo dolg čas.

Drage sestre, prosim vas, da pogledate v svoje društvene knjižice, če imate plačan assement. Naša tajnica Frances Medved, ki se je vrnila iz ob-

iska v stari domovini želi, da jo obiščete in plačate svojo mesečnino. Mogoče vam bo kaj lepega povedala o stari domovini. Na svidenje danes zvečer. Pozdrav vsem skupaj.

Rose Ule.

DNEVNE VESTI

Pogajanja med Turki in Rusi so v teku

Ankara, Turčija, 1. maja. — Včeraj so se pričela med zastopniki sovjetske vlade in med Turčijo pogajanja glede pridobitve Turčije za končno zvezo z Anglijo. Pogajanja naj pritegnejo Turčijo, v proti-Hitlerjev blok. V Ankaro, ki je glavno mesto Turčije, je dospel Vladimir Potemkin, ki je pomožni komisar za zunanjšega ministra Rusije. Potemkin skuša dogovoriti kako daleč je Turčija pripravljena iti v slučaju spopada med Anglijo in Nemčijo. Značilno pa je, da Potemkin ne zaupa dosti Turčiji in da je tudi Turčija skrajno previdna v pogajanjih z ruskimi zastopniki.

Nemci na Ogrskem začeli z organizacijo

Ciko, Ogrska, 1. maja. — V tem mestu, ki se nahaja ob jugoslovanski meji, se je zbralo večeraj mnogo tisoč Madžarov, ki so nemškega rodu in ki so ustanovili novo nemško stranko na Madžarskem, ki bo zahtevala svoje pravice za Nemce. Mnogi smatrajo, da je to prvi poskus od strani Hitlerja, da polagoma osvoji Madžarsko, ki se danes ponaša, da je prijateljica Nemčije.

Sestanek Čehov v Parizu za češko svobodo

Paris, 1. maja. Tu se je vršilo večeraj ogromno zborovanje Čehov, ki so politični begunci na Francoskem. Računa se, da se nahaja danes v Franciji nad 40.000 Čehov. Na zborovanju se je sklenilo stopiti v ozke zveze s Čehi in Slovaki, ki se nahajajo v Kanadi in v Zed. državah. Vsi skupaj bodo skušali delovati, da se zopet ustvari svobodna Češka.

V Franciji niso praznovali prvi maj

Paris, 1. maja. Francoska delavska federacija je sklenila, da letos ne bo praznovala dan prvega maja kot običajno, ko je bilo vse delo ustavljeno za 24 ur. Delavci vseh strok so se podali kot običajno na delo na dan 1. maja, da s tem pokažejo državi, da so lojalni in ji želijo pomagati pri vojnih načrtih za slučaj, da Hitler napade Francijo.

Lastniki premogovnikov imajo nove predloge

New York, 1. maja. Lastniki kakih 2000 premogovnikov v okrajih mehkega premoga bodo stavili zastopnikom unijskih premogarjev nove predloge in se pričakuje, da bodo premogarji sprejeli nove predloge. Premogovniki počivajo že od 1. aprila. Operatorji so pripravljeni priznati premogarski uniji ekskluzivno pravico za pogajanja.

MALI OGLASI

Išče se ženska

stara med 25 do 45 let za splošno hišna opravila. Samo dva v družini. Katera želi delo naj se zgleda v uradu tega lista. Zgleda naj se samo izkušena ženska brez družine. (102)

Delo dobi

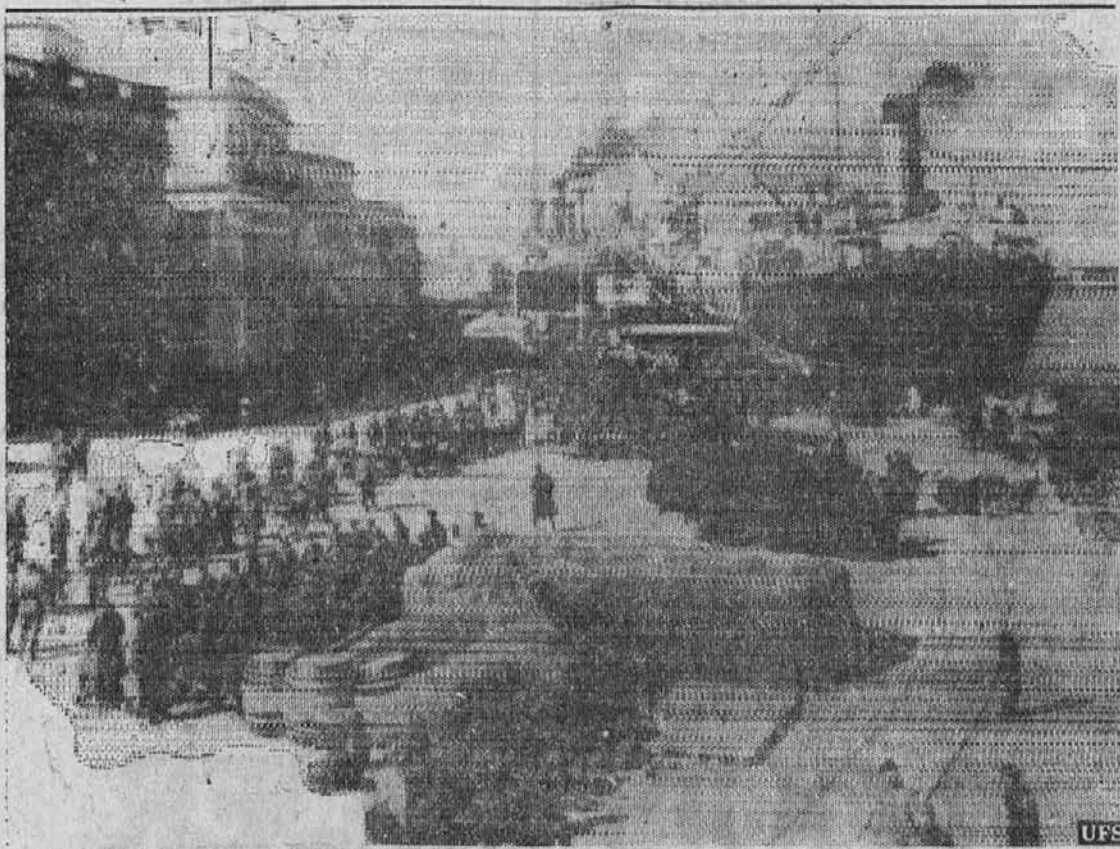
dekle ali ženska za splošno hišna opravila. Zgleda naj se na 856 E. 73rd St. (102)

Išče se ženska

za hišna opravila za tri ali štiri dni v tednu. Poizve se zvečer med 6. in 8. uro na 15016 Saranac Rd. (102)

Pogled na Tirano, glavno mesto Albanije, ki je zdaj laška provinca.

Slika, ki je bila poslana potom radia v Ameriko in ki predstavlja izkrcavanje laške armade v Durrazzo, Albanija.

Skrivnosti ruskega carskega dvora

ROMAN

—Ali ne veš, da lahko pripravi mlado ženo do blaznosti mož, ki jo zapira? Ali tega res nisi vedel, dragi moj, ali te je šele tvoja mati opozorila na to, da mi ne smeš zaupati?

Bojanovski poskoči.

V očeh je imel divji izraz.

—Moja mati! — zakriči on. — Ne izgovarjaj imena moje matere! O tem se bova pozneje pomenila!

—On ve vse! — pomisli Fedora.

Ona je namenoma omenila njegovo mater, hotela je videti, ali je bilo Bojanovskemu znano, da je umorila njegovo mater.

—Vse ve, — pomisli ona, — četudi bi mi drugo oprostil, — radi svoje matere me bo umoril.

—Hotela si se me torej rešiti, — nadaljuje Bojanovski, — kaj si storila, da si to dosegla?

—Odkritosrčna bom, — odgovori Fedora, — povedala ti bom, kaj je bilo takrat v mojem srcu.

—V onem času so ravno obesili neko mlado grofico, ki je zastupila svojega moža. Priznala je pred sodnijo, da ga ni mogla trpeti in ga je zato umorila, da bi se lahko poročila z drugim.

—To je bilo nespreteno, — sem pomislila, ko sem prečitala to novico v časopisu. Kako more žena zastupati svojega moža, ako se ga hoče rešiti?

—Za to imamo boljše poti.

Sedaj sem se spomnila na Ivana Kardova, ki je zahajal v našo hišo.

—Bil je pri tajni policiji, vedela sem, da lovi nihiliste.

—Da, ko bi bil Bojanovski nihilist, — mi je rekel nekoč, — potem bi hitro postala vdovica.

—Zakaj ne bi postal nihilist? — sem se vprašala.

—Ali ni čisto odhajal iz hiše? Ali niso čisto prihajali ljudje, ki so bili sumljivi?

—Sklonila sem paziti na tebe.

—Sreča mi je bila naklonjena, nekega dne sem oblekla moško obleko, šla sem za teboj in videla, kako si vstopil v neko priprosto gostilno.

—Sedaj je bila moja naloga pozvedeti, kdo se tam sestaja. To ni bilo težko. — Zvedela sem, da zahajajo tja nihilisti.

—Začela sem paziti na pisma, ki si jih sprejemal.

—Znam odpirati kuverte, ne da bi poškodovala pečat. Kemničnim potom odstranim pečat, a nato ga zopet prilepim na njegovo mesto.

—Čitala sem vse, kar so ti

pisali in kmalu sem se prepričala, da si res nihilist.

—Povedala sem vse, kar sem zvedela, Ivanu Kardovu, toda nisem mu dala v roke niti ene-ga dokaza proti tebi.

—Obljubil mi je veliko vso-to, ako te izdam.

—Prosila sem ga, naj mi da tri dni odloga.

—To so bili najbrže zadnji trije dnevi, ki sva jih skupno preživela. Spominjam se, da nisi bila nikdar nežnejša, — često si me objemala in poljubljala.

—To sem delala samo radi tega, da ne bi sumil, — odgovori Fedora ter se peklensko nasmeje, — nisi smel slutiti, kaj se dogaja za tvojim hrbtom.

—Ali se nisi bala, — odgovori Bojanovski, — da ti ne bi po moji aretaciji zaplenili vsega mojega premoženja in imetja?

—Za to sem poskrbela, — reče Fedora, — vedela sem, da mi ne bodo samo pustili tvojega premoženja, temveč da bom od tega dne prejemale plačo kot tajna agentica.

—Prokleta žena! — vzklikne Bakunjin, — vse to priznavaš, kot da bi delala pošteno.

—Nisem storila ničesar, kar ne bi bilo pošteno, — odvrne Fedora. — Življenje je boj in vsi ljudje so sovražniki.

—Ako ubijem kakega tirana in pridem preko njegovega trupla do zmage, sem storila nekaj v svojem interesu, a to v mojih očeh ni kaznjivo.

—Danes sem doživela poraz, ki me bo najbrže stal glavo. Toda jaz ne trepečem radi tega, pomirila se bom s svojo usodo.

—Ti še ne poznaš svoje usode, ne veš, kaj te čaka, — odvrne Mihajlo Bakunjin.

—Končaj! — vzklikne Bojanovski. — Tri dni so torej pazili name vohuni in agenti, ne da bi kaj slutil. A zadnjo noč si vedela za uro, kdaj bo prodrla policija v stanovanje?

—Ivan Kardov mi je rekel, — odvrne lepa žena, — a jaz ti odkrito priznavam, da sem policijo nestrpno pričakovala.

—Čakala sem na prihod policije v svoji hiši, kakor čakajo drugi v gledališču, da se dvigne zastor in da vidijo kako zanimivo dramo.

Dala sem znak za pričetek komedije.

—Spal si ob meni, a jaz sem uživala opazujoč te, kako mirno spiš.

—Ha, kako si bil miren, ker nisi ničesar slutil!

—Nisi slutil, da boš kmalu ležal na plesnjivi slami, okovan s težkimi verigami.

—Toda si odprl svoje ustnice.

—Fedora! — si zašepetal nežno.

—Ha, kmalu boš odprl svoja usta, da prekolneš moje ime, — sem mislila.

Tedaj si nenadoma odprl svoje oči in videl, kako sem se nagnila nad tebe.

—Objel si me.

—Oh, ljubljena moja, edina žena, — si mi rekel, — reči mi, da me ljubiš in da me boš vedno ljubila!

—Prišla je policija in ni mi bilo treba odgovoriti.

—Razbijali so po naših vratih.

—Ti si skočil iz postelje, porabil si meč, a jaz sem se začela oblačiti.

—Med tem je vdrla policija v spalnico, a ostalo veš sam.

—Ali si dovolj vprašal, ali sem ti dovolj povedala, zahte-

vaš li morda še več?

—Ali želiš, da ti povem, kolikokrat sem te za časa tvoje odsotnosti varala, hočeš li vedeti, kolikokrat sem poljubljala druge moze.

—Ne zahtevaj tega od mene, da bi ti o tem pripovedovala, ker mi itak ne boš verjel.

—Hočem te še samo nekaj vprašati, — odvrne Bojanovski in prekriža roke na prsih.

—Kaj se je zgodilo z mojo materjo? Kaj si storila z njo, ko si mene odstranila?

—Postala mi je kmalu zelo nevarna, — odvrne Fedora, — čutila je, da moja žalost in moje srce niso iskrene. Sovražila me je, a tudi jaz sem sovražila njo.

—Dolgo sem razmišljala, kako se je naj rešim in pri tem mi je pomagal Bog, — tvoja nesreča ji je zatemnila razum zoprela je.

—Lažeš! zakriči Bojanovski ter zgrabi Fedoro za ramo.

Njegovi nohti se zarinejo v njeno meso, — ona zavpije od bolečine.

—Moja mati ni zblaznela, — ti si jo pripravila od tega. Vrgla si jo v temno klet, tam bi žalostno umrla, ako je ne bi rešila tuja pomoč.

—Hotela si, da bi polagoma umirala.

—Toda moč stare žene je bila večja, kakor si mislila, a ko si izgubila pogum, si jo sklenila zastupati.

—Bila si prebojazljiva, da bi to sama storila, iskala si morilca.

—Toda takrat te je prevaral tvoj oster pogled, ker si mesto morilca izbrala moji materi rešitelja.

—Leonija se ni dala podku-

piti, ni zastupila starke, temveč je premisljela, kako bi jo rešila.

Fedora je napeto poslušala vsako njegovo besedo.

Šlo je za njegovo mater, za ono grozno pokojnico, ki se ji v zadnjem času neprenehoma prikazovala, da se ji maščuje in jo muči. Ko je končal, poskoči ona in vzklikne zamolklo:

—Ni ji uspelo, da bi mi ugrabila mojo žrtev, — starka je mrtva, zastupila sem jo!

—To ti misliš, — odvrne Bojanovski porogljivo, — toda tvoj črni namen se ti ni posrečil.

—Ni posrečil? — krične Fedora.

—Misliš si, da je moja mati mrtva, — nadaljuje Bojanovski in pogleda porogljivo svoj ženo, — misliš si, da je pokopana v oni temni kleti, kjer je ždel, — toda motiš se, prokleta, angelj je čuval dobro starko.

—Ni mrtva? — vzklikne Fedora. — Toda jaz sem videla njeno truplo.

—Bilo je tuje truplo, ki so ga prinesli v tvojo hišo.

—Evo ta, — on je pokazal na Bakunjina, — ta je rešil mojo mater, ta ti je ugrabil žrtev. On je odpeljal starko na svobodo.

Fedora je prestrašeno gledala pred se.

Tisoč misli ji je brzelo po možganih. Tedaj ji postane naenkrat vse jasno.

Bojanovskijeva mati je živela! Ni je torej mučila prikazen, temveč to je bila stara žena sama.

To ni bil duh, temveč človek iz krvi in mesa. To spoznanje

ji je dalo zopet moči in odpornosti.

—Ta Leonija, ki sem ji zastupala, — pomisli ona, — je pomagala, da me je stara budila iz mojega spanja, da me je mučila, — bila je orodje maščevanja.

—Tvoja mati živi? — vpraša ona Bojanovskega. — Tem bolje, mi vsaj ta zločin ne leži na duši.

—Ne bomo več govorili o tem, — odvrne on. — Končal sem svojo izpraševanje, ničesar več nečem slišati.

—A kaj si sklenil, — kaj se bo zgodilo z menoj, ako smem vprašati?

—To boš zvedela pozneje.

On prime Bakunjina za roko in gre z njim k oknu. Nekaj časa sta se tiho razgovarjala. Fedora se je trudila, da bi slišala njune besede, toda ničesar ni mogla razumeti. Videla je samo resna mračna, skoro žalostna njuna obraza, ko sta govorila o njeni usodi.

Sedaj odide Bakunjin iz sobe, a Bojanovski ostane, da pazi na svojo ženo.

—Vrni se kmalu, — vzklikne on svojemu prijatelju, — strah me je te moje družbe. Nihče ne bi hotel ostati dalje časa v kletki s tigrinjo.

—Počakaj samo nekaj minut, — odvrne Bakunjin. — Upam, da nam gostilničar ne bo delal zapreke. Ako me boš potreboval ustrelj iz revolverja — takoj bom prihitel nazaj.

?

?

?

Velika selitvena razprodaja OBUVALA

SE PRIČNE V SREDO 3. MAJA

Pri 13 uspešnih letih v trgovini z obuvalom na 7508 St. Clair Ave. smo primorani, da isto opustimo. Vzrok za to je, da je preblizu sedanje nove trgovine.

Uvidel sem, da večina mojih starih odjemalcev prihaja vedno v večjem številu v našo novo trgovino na 6410 St. Clair Ave. Ostane nam edini izhod, da razprodamo kolikor je le mogoče prej, ko se selimo in obdržimo samo eno trgovino na 6410 St. Clair Ave.

Tukaj navajamo samo nekatere cene:

PLATNENE TENNIS ČEVLJE z gumastim podplatom, jako trpežni, za solo ali igro, črni ali beli, velika zaloga vseh mer

47c

ZA MALE BEBIČKE čevljički z mehkim podplat, samo en par na odjemalca po

6c

SAMO 108 PAROV ŽENSKIH SOBNIH COPAT, en par na odjemalca, po

12c

ZA ŠOLSKJE DEKLICE, trpežne čevlje, nizke na pasek ali vezalo, z usnjenim podplatom, bele ali črne, mere od 8½ do 2, po

97c

ZA ŽENSKJE imamo lepo izbiro obuvala, pripravno za praznike ali delo, črne, ružave ali lakaste, nekatere vredne do \$4.50, sedaj po

99c

Počesali smo z raznih stelaž ŽENSKO OBUVALO različnih barv in pet, največ za male noge, nekaj tudi večjih mer, okrog 60 parov; dokler je zaloga samo

29c

ZA MLADE FANTE črni, jako trpežni nizki oxfordi za praznik ali šolo, mera od 1 do 6, po

\$1.47

VELIKA IZBIRA ŽENSKIH ARCH SUPPORTS, vsakovrstnih peta in širokosti, vredni do \$6.50, sedaj samo po

\$1.89

ZA MOSKE, fine nizke oxfordi, črne ali ružave, z dobrim usnjem in trpežnimi podplati, po

\$1.69 in \$1.99

Gospodom izbranega okusa, ELEGANTNI NIZKI ČEVLJI iz telečjega boksa, ružave ali črne; velika izbira, vseh mer,

\$2.69

Tudi vsa zaloga belih spomladanskih obuval bo na razprodaji po jako znižanih cenah. Za obilen obisk se toplo priporočam

LOUIS MAJER

7508 ST. CLAIR AVENUE

Čim je ostala Fedora sama s svojim možem, začne ona zopet govoriti.

—Ubil me boš torej? — vpraša ona ter pristopi k njemu. — Ne pričakujem ničesar drugega. Ne prosim te, da mi daruješ življenje. Toda znano ti je, da izpolnijo vsakemu zločinu njegovo zadnjo željo pred usmrtnitvijo, ne glede na to, kaj je zakrivil.

—Ali se hočeš držati tega starega običaja? Ali mi hočeš izpolniti željo?

Bojanovski ne odgovori, on se nasloni na omaro.

—Zelega bi namreč, — nadaljuje Fedora, — da me objameš tako, kakor si to nekoč.

—Ti se smeješ? Misliš li, da se rogam? Prisegam ti, Bojanovski, moja želja je iskrena.

Zgrižaš se nad tolikimi čini, ki sem jih zagrešila.

—Zakrivila sem mnogo činov, a ko bi jih mogla popraviti, bi sprejela tudi težje na sebe. — Toda je vse končano, sedaj da ničesar več spreminjam.

—Ko sem te spoznala, janovski, sem bila mlada, dolžna, čista, tedaj sem lahko veselila od vsega.

—Ako bi me hotel obje, se povrnili oni srečni čas.

Mesto odgovora potegne janovski svoj revolver.

—Misliš, da sem tako men, da ne vem, kaj (Dalje prihodnje)

PODPIRAJTE SLOVENSKO TRGOVCE

V BLAG SPOMIN

PRVE OBLETNICE SMRTI NADVSE LJUBLJENEGA IN NIKDAR POZABLJENEGA OČETA

JOSEPH GLAVICH

ki je mirno v Gospodu zaspal dne 2. maja 1938.

V domu našem vlada žalost, da bi se med nami ostal, ker Bog poklical je očeta sebi, in spominu nam žalosti srce. In ni izpolnil nam želje.

K grobu spet smo se podali, kjer blago Vaše spi srce, ki nam vedno vdano bilo, ves čas do zadnjega je dne.

Žalujejo hčere

Caroline Starich in Mary Jasko

Cleveland, Ohio, 2. maja 1939.

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporna organizacija v Združenih

Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Glavni urad v lastnem domu: 508 N. Chicago St., Joliet, Illinois

POSUJE ZE 45. LETO

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1896 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$4.500.000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 119.80%

K. S. K. Jednota ima nad 35.000 članov in članice v odraščanju in mladinskem oddelku.

EKUPNO ŠTEVILLO KRAJEVNIH DRUŠTEV 185

V Clevelandu, Ohio je 15 naših krajevnih društev.

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega obstanka nad \$8.960.000

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD"

Če se hočeš zavarovati pri dobri, poštini in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, ki se lahko zavaruje za smrtnino, rane poškodbe, operacije, pravi in lezni in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo članice in članice do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavarovanje lahko od \$250 do \$5000 posmrtnine.

V Mladinskem Oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B". Mesečni prispevek v mladinski oddelki, nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane darsi zavarovalnina z vsakim dnem narašča. V slučaju smrti otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do \$1000 posmrtnine. Otroka se lahko zavaruje za dobo 20 let, nakar prejme zavarovani svoto izplačani gotovini.

BOLNIŠKA PODPORA: Zavaruje se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Asesment primerno nizke.

K. S. K. Jednota nudi članstvu pet najmodernejših vrst zavarovanja. Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo rezervno izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih prispevkov. Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote" ki se dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral(a) biti zavarovan(a) v spadalajočem k tej solventni katoliški podporni organizaciji, uspešno vite ga; treba je le osem oseb v starosti od 16. do 60. leta. Zato daljna pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSEF ZALAR, 508 N. Chicago Street, Joliet, Illinois.

RABLJENE LEDENICE

v dobrem stanju

od \$39.50 naprej

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6104 St. Clair Ave.

819 E. 185th St.

UŠESNE, NOSNE IN BOLEZNI V GRLO USPEŠNO ZDRAVI

DR. WARGA, D. M.

15603 Waterloo Road

Kmetovo poslopje

KENmore. 0067

Oblak Furniture Co.

TRGOVINA S POHIŠTVOM

Pohištvo in vse potrebščine

za dom

6612 ST. CLAIR AVE.

Henderson 2978